

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: **X**
bytem X
zastoupený Pavlem Uhlem, advokátem, č. osvědčení ČAK 10960
se sídlem Kořenského 15, 150 00 Praha 5 – Smíchov

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 427/18, Nové Město, 128 00 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2023, č. j. MSP-516/2023-OSV-OSV/2,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 14. 8. 2023, č. j. MSP-516/2023-OSV-OSV/2, a rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 21. 7. 2023, sp. zn. 52 Si 253/2023, **se ruší.**
- II. Obvodní soud pro Prahu 6 **je povinen poskytnout** žalobci do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozsudku rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 22. 6. 2023, sp. zn. 58 T 33/2023; přičemž

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

- a) v poskytnutém rozsudku bude anonymizováno datum a místo narození X, její bydliště a doručovací adresa, název školy a označení třídy, kde vyučovala;
- b) rozsudek bude žalobci poskytnut s výjimkou bodů 2 až 8, 10 až 14, 17 a 19, ostatní části rozsudku budou žalobci poskytnuty.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, JUDr. PhDr. Pavla Uhla, Ph.D., Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobce podal dne 16. 10. 2023 žalobu proti rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 14. 8. 2023, č. j. 2-10/2021-5847, kterým ministerstvo zamítlo žalobcovu odvolání a potvrdilo rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 21. 7. 2023, sp. zn. 52 Si 253/2023, jímž obvodní soud odmítl žalobcovu žádost o poskytnutí informací ze dne 17. 7. 2023.
2. Touto žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, se žalobce domáhal po obvodním soudu poskytnutí „*anonymizovaného znění písemného odůvodnění rozhodnutí v trestní věci paní X z 22. 6. 2023*“ (rozsudek se týká trestního stíhání učitelky, která podle tvrzení obžaloby zlehčovala při výuce na základní škole důsledky ruské agrese proti Ukrajině a předkládala žákům lživé informace o příčinách války).
3. Žalobce požaduje, aby městský soud zrušil napadená rozhodnutí a zároveň přikázal obvodnímu soudu, aby žalobci požadovaný rozsudek poskytl.

II. Napadená rozhodnutí

4. Obvodní soud pro Prahu 6 žalobcovu žádost odmítl svým rozhodnutím ze dne 21. 7. 2023, sp. zn. 52 Si 253/2023; na úvod rozhodnutí citoval čl. 17 Listiny základních práv a svobod a odkázal na znění čl. 4 odst. 4 Listiny, z nichž podle obvodního soudu vyplývá, že je třeba vykládat omezení základních práv restriktivně.
5. Následně obvodní soud citoval § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu. Podle obvodního soudu jsou těmito předpisy zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 81 až 90), a zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Podle jeho § 4 písm. a) se osobním údajem rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.
6. Poté obvodní soud konstatoval, že z důvodu kolize práva na informace s právem na ochranu osobnosti musí uplatnit princip proporcionality. Na jednu stranu testu postavil „*povahu požadovaných informací a společenskou potřebu – veřejný zájem na jejich zpřístupnění*“ a na

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

druhou stranu „*důvod, pro který je nutné dané informace chránit a vyjmout je z poskytnutí*“. Jelikož se v žádosti žadatel domáhal poskytnutí rozsudku týkajícího se fyzické osoby, která je žadateli známa jménem, proto se veškeré údaje týkající se této osoby (ať už informace o účasti v soudním řízení, nebo třeba kopie samotného rozsudku) stávají osobními údaji podle § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů a případná anonymizace by byla bezvýznamná. Poskytnutím informace by obvodní soud „*zcela konkrétně odpověděl na žádost o informaci směřující ke konkrétní fyzické osobě, a to bez doloženého titulu pro získání takové informace žadatelem*“. Obvodní soud konstatoval, že může kvůli nutnosti chránit osobnost dotčených fyzických osob poskytnout jen takové informace, které nebude možno identifikovat s konkrétní fyzickou osobou. Obvodní soud tak uzavřel, že ochrany osobních údajů a soukromí nelze dosáhnout jiným, šetrnějším způsobem než úplným omezením práva na informace.

7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl, že je zástupcem média zabývajícího se soudními rozhodnutími s důrazem na právní argumentaci, a nachází se proto v postavení tzv. „*hlídacího psa demokracie*“. (Tento termín byl použit v rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8.11.2016 ve věci *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, č. stížnosti 18030/11 – poznámka soudu). Zároveň žalobce podotkl, že jméno obžalované i okolnosti případu jsou veřejně známé, proto by se poskytnutím rozsudku nezasáhlo do práv obžalované.
8. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 14. 8. 2023, č. j. MSP-516/2023-OSV-OSV/2, potvrdil rozhodnutí obvodního soudu a odvolání zamítl. Na úvod svého právního posouzení žalovaný odkázal na úpravu práva na informace v čl. 17 Listiny a v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („*Úmluva*“). Dále žalovaný zmínil čl. 4 odst. 4 Listiny, podle něhož užívání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Podle žalovaného je třeba rozsah omezení základních práv a svobod vykládat restriktivně. Možnost omezit právo na informace v souladu s Listinou a Úmluvou stanoví § 7 až § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím. Povinný subjekt tedy při posuzování žádosti o informace musí vždy zvážit, zda požadované informace neobsahují některé z chráněných informací, v tomto případě zejména osobní údaje a informace o soukromí. Při posuzování žádosti o informace vychází z respektu k principům minimalizace a selekce zakotveným v § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož povinný subjekt provede všechna omezení práva na informace tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon.
9. Podle žalovaného soudy sice jsou povinny poskytovat písemná vyhotovení rozsudků, ale nemusí poskytovat jakékoli rozhodnutí bez ohledu na jeho obsah. Vždy je nutné zvážit, zda vyžádaný dokument neobsahuje informace, jejichž poskytnutí právní předpisy neumožňují. Žalovaný tak zdůrazňuje, že potenciálně by mohlo dojít až k odmítnutí celé žádosti o informace, jelikož poskytnutím jakéhokoli údaje by došlo k zásahu do ochrany osobních údajů. V této věci žalobce ve své žádosti přímo identifikoval obžalovanou jejím jménem.
10. Žalovaný dále konstatuje, že z § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím vyplývá povinnost poskytovat informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu. Takovými právními předpisy jsou především nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27.4. 2016 (obecné nařízení o ochraně osobních údajů – GDPR), zákon č.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a § 84 až 90 občanského zákoníku. Podle § 86 občanského zákoníku platí, že nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Čl. 4 odst. 1 obecného nařízení o ochraně osobních údajů definuje pojem osobní údaj jako veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě. Za identifikovatelnou fyzickou osobou je přitom třeba považovat tu, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, např. jméno.

11. Žalovaný dále odkazuje na nutnost testu proporcionality, protože je nutné zkoumat, které z ústavně zakotvených práv, jež proti sobě stojí v konfliktu, je třeba upřednostnit. V rámci testu vhodnosti je nezbytné zodpovědět, zda omezení základního práva umožňuje dosáhnout sledovaného cíle. Základní obecný cíl práva na informace popsal Ústavní soud v usnesení ze dne 18. 12. 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02. Podle žalovaného z tohoto usnesení plyne, že právo na informace má charakter nástroje, který má být využíván jako prostředek účasti na veřejném životě. Jeho smyslem rozhodně není zneužívání pro uspokojení ryze soukromých zájmů.
12. Ze spisu nevyplývá, že by obžalovaná byla ve veřejném životě aktivní, přičemž sám žadatel nic takového netvrdí. Je tedy třeba přiklonit se k závěru, že požadované informace se vztahují výlučně k soukromí identifikované fyzické osoby. Poté žalovaný uvedl, že si je vědom toho, že při posuzování jednotlivých žádostí není možné zohledňovat důvod, pro nějž žadatel o dané informace žádá, avšak v případě, kdy dochází ke kolizi dvou na stejné úrovni stojících základních lidských práv, je třeba se zabývat také touto otázkou (a odkázal na nálezy ÚS ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10).
13. Nakonec žalovaný uzavírá, že v rámci testu vhodnosti nezbylo než vzít v potaz pouze základní cíl práva na informace vymezený například v citovaném usnesení ÚS. Žalovaný nespatřuje žádný širší význam v poskytnutí rozsudku žalobci jako zástupci médií.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

14. Žalobce na úvod své žaloby uvádí, že je povoláním novinář, který pracuje pro informační server X. O rozsudek žádá z důvodu výkonu svého povolání, neboť se týkal případu, o němž referovala média a diskutovala širší obecná i odborná veřejnost. Tato pozornost médií a veřejnosti nemohla být obvodnímu soudu neznámá.
15. Důvody žaloby jsou čtyři: 1) napadené rozhodnutí nezákonně presumuje motivy žalobce a kontext případu; 2) motivy žalobce jsou nadto právně bezpředmětné; 3) status žalobce svědčí v jeho prospěch; 4) test proporcionality byl po věcné stránce proveden strukturálně vadně.
16. Podle žalobce je nezákonná presumpce žalovaného, že požadované informace se vztahují výlučně k soukromí identifikované fyzické osoby. Nezákonné je i to, že žalovaný přihlédl k motivu žalobce, ač obecně tvrdil, že k motivu se při žádosti o informace přihlížet nemá. Žalobce oproti žalovanému tvrdí, že podle ústavního pořádku a navazující zákonné úpravy nemá motiv žadatele právní význam. Veškeré důvody, pro které lze informaci odeprít, musí být objektivizovány. Ale jiná je situace u výkladu práva na informace podle čl. 10 Úmluvy, kde se musí zohlednit i výklad podávaný Evropským soudem pro lidská práva. Podle rozsudku velkého senátu ESLP ze dne 8. listopadu 2016 ve věci *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, č. stížnosti 18030/11, platí, že postavení žadatele, pokud se jedná o novináře nebo srovnatelný subjekt, významně posiluje jeho právo. Tato teze nazvaná jako postavení „*hlídacích psů demokracie*“ přiznává novinářům obzvlášť silné právo na získání informací. Je

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

proto nesprávný závěr žalovaného, že v poskytnutí rozsudku nelze spatřovat žádný širší význam, ačkoliv žalovaný zmiňuje, že žalobce je novinář.

17. Ve prospěch žalobce postavení novináře hraje i fakt, že sice zákon o svobodném přístupu k informacím výslovně novináře nepriviluje, ale kontext mediálního práva už ano. Vydavatelé periodického tisku mají podle § 11 zákona č. 46/2000 Sb., tiskový zákon, povinnost, pokud referují o trestním stíhání někoho, informovat o případném výsledku této procedury, pokud o to dotčená osoba požádá. Žalobce není novinář periodického tisku ve smyslu tiskového zákona, ale podle judikatury ÚS je připuštěna aplikace tiskového zákona i na internetová zpravodajská média, která z hlediska odpovědnosti postavil ÚS těm klasickým tištěným naroveň.
18. Podle žalobce tak má jako novinář privilegované postavení podle judikatury ESLP a současně podle národního práva má zvýšenou odpovědnost při nakládání s informacemi, což současně oslabuje argument, že je třeba informace před novináři chránit, respektive na jejich status nehledět.
19. Žalobce zpochybňuje odkaz žalovaného na usnesení ÚS ze dne 18. 12. 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02, podle kterého neslouží právo na informace k uspokojení ryze soukromých zájmů. Podle žalobce se judikatura v této otázce za posledních 20 let posunula a nelze považovat za relevantní více než 20 let staré *obiter dictum* odmítacího usnesení, které navíc není aplikovatelné na tento případ, protože v oné věci se žadatel domáhal dokumentace k jaderné elektrárně Temelín, kde se osobní údaje nenachází a úvahy ÚS o zvědavosti měly zcela obecný a teoretický charakter.
20. Žalobce poukazuje na své odvolání, kde tvrdil, že rozhodnutí potřebuje především kvůli právním důvodům a současně žádal o rozhodnutí anonymizované, tedy zbavené osobních informací. U každého rozhodnutí lze při tom extrahovat právní důvody a ty poskytnout.
21. Test proporcionality provedl žalovaný strukturálně vadně. Jako vstupní hodnotu do testu uvedl předpokládané motivy žalobce na straně jedné a předpokládaný obsah rozhodnutí na straně druhé. Takový test ovšem nemůže obstát. Je nutné testovat skutečný zásah do práva na soukromí. Rozsudek se týká věci, o které široce referovala média a podstata trestné činnosti byla všem známa. Pokud jsou ve vztahu k nějaké kauze nějaké informace všeobecně známy, je třeba případné poskytnutí rozsudku a v něm obsažených informací posuzovat ve vztahu pouze k těm informacím, které jsou z hlediska veřejnosti doposud neznámé. Hlavní líčení ve věci proběhlo veřejně, široce se o něm psalo v médiích a neprobíral se v něm osobní život obžalované, pouze její veřejná aktivita. Výuka ve veřejné škole rozhodně ochrany soukromí nepožívá. I kdyby se prováděl nějaký důkaz týkající se soukromí, nic nebránilo správnému orgánu tento údaj zpřístupnit.
22. Je zde naopak zájem veřejnosti na to znát dopodrobna právní důvody, pro které soud obžalovanou zprostil obžaloby. Veřejnost má právo znát důvody rozsudku v situaci, kdy se otázky hodnocení války na Ukrajině, ruské agrese, informování o nich a vzdělávání dětí stávají předmětem zájmu veřejnosti ze všech stran názorových pozic.
23. Správně tedy test proporcionality měl být proveden tak, že na jedné straně se měla posoudit míra skutečného zásahu, tedy sdělení informací, které veřejnost ještě neznala. Na straně druhé v konkurenci s právem na ochranu soukromí mělo být srovnáno právo veřejnosti znát důvody pro které byla obžalovaná zproštěna obžaloby za jednání, které je pro fungování

společnosti z mnoha důvodů klíčové. Není možné bez jakýchkoliv podkladů presumovat, že se ze strany žalobce jedná o soukromou zvědavost, již to činí samotný test nezákonným.

24. Podle žalobce je navíc problematické, že obvodní soud argumentuje obsahem požadovaného rozsudku, který ale není součástí spisu, byť vyloučeného z nahlížení. V navazujícím odvolacím řízení následně taktéž žalovaný bez znalosti rozsudku rozhoduje o oprávněnosti poskytnutí rozsudku, ačkoliv všechny důvody pro jeho (ne)poskytnutí jsou v něm samém.
25. V závěru žaloby tak žalobce požaduje zrušit napadená rozhodnutí a uložit obvodnímu soudu, aby žalobci vydal anonymizované znění písemného odůvodnění rozsudku do 15 dnů ode dne doručení rozsudku Městského soudu v Praze.
26. Ve vyjádření k žalobě žalovaný pouze rekapituloval předchozí průběh řízení, odkázal na napadené rozhodnutí, kde jsou uvedeny úvahy, jimiž se při rozhodování řídil, a navrhl žalobu zamítnout.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

27. Zákon o svobodném přístupu k informacím modifikuje obvyklý přezkum rozhodnutí ve správním soudnictví a zavádí apelační princip. Městský soud v tomto řízení podle § 16 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti o poskytnutí informací, a pokud nejsou, zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dní ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.
28. Předně je třeba zmínit, že obvodní soud i ministerstvo při svém rozhodnutí posuzovaly míru zásahu do osobnostních práv obžalované možným poskytnutím rozsudku z jejího trestního řízení, aniž by byl tento rozsudek součástí správního spisu (být v části vyloučené z nahlížení). Není možné posoudit, jakou intenzitou zasáhne poskytnutí informace do chráněného práva, pokud obsah této informace není objektivně možné přezkoumat. Napadené rozhodnutí vychází z podkladů, jež nejsou součástí správního spisu, proto skutkový stav, který vzaly správní orgány za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech, což zakládá již první důvod pro zrušení napadených rozhodnutí pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
29. Vzhledem k tomu, že předmětný rozsudek nebyl ani součástí správního spisu předloženého žalovaným soudu, soud si jej obvodního soudu vyžádal, přičemž ihned po doručení rozsudku byl tento usnesením ze dne 12. 3. 2024 vyloučen z nahlížení.
30. Městský soud po obdržení rozsudku mohl přezkoumat, zda jsou důvody pro odmítnutí žalobcovy žádosti o informace oprávněné, popřípadě posoudit žalobcovu žádost i z hlediska jiných důvodů pro odmítnutí. Jestliže by městský soud neshledal žádné důvody pro odmítnutí žalobcovy žádosti, je povinen nařídít obvodnímu soudu, aby žalobci rozsudek poskytl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010-86, č. 2128/2010 Sb. NSS).
31. Soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce i žalovaný vyslovili s tímto postupem souhlas a nenastala ani potřeba provádět dokazování podle § 77 odst. 1 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

32. Městský soud před samotným projednáním věci vyrozuměl obžalovanou o probíhajícím řízení, poučil ji o jejích právech jako možné osoby zúčastněné na řízení a vyzval ji, aby ve lhůtě dvou týdnů soudu oznámila, zda bude v řízení před soudem tato práva podle § 34 s. ř. s. uplatňovat. Správní orgány ve správním řízení s obžalovanou jako s dotčenou osobou podle § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nejednaly, což není vadou řízení, jelikož poskytnutí požadované informace potenciálně způsobilo zasáhnout práva obžalované bylo žalovaným odmítnuto. Ke shodným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2014, č. j. 1 As 189/2014–50, podle něhož poskytnutí informací na žádost je faktický úkon povinného subjektu, kterým může být dotčena třetí osoba, které se poskytnuté informace týkají, naopak v případě neposkytnutí informace práva této osoby nijak dotčena nejsou.
33. Městský soud po předběžném posouzení věci dospěl k závěru, že není vyloučeno, že by mohl žalobě vyhovět a uložit obvodnímu soudu, aby žalobci požadovaný rozsudek poskytl, proto vyzval dotčenou osobu, zdali hodlá uplatňovat práv osoby zúčastněné na řízení. Kdyby tak soud neučinil, dotčená osoba by se mohla proti poskytnutí rozsudku bránit až *ex post*, a to zásahovou žalobou, která by však takto opožděně její osobnostní práva nijak výrazně neochránila. Městský soud chtěl proto mít ještě před rozhodnutím možnost zohlednit i názor dotčené osoby, neboť proti žalobcovu právu na informace stojí právě ochrana její osobnosti. Tento postup soudu odpovídá také judikatuře NSS; například lze uvést rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012–62, podle něhož osoba, o jejímž platu se má požadovaná informace poskytnout, vždy přichází v úvahu v řízení před soudem jako osoba zúčastněná na řízení podle § 34 s. ř. s.
34. Výzva byla dotčené osobě doručena dne 7. 2. 2024, ale ta se v poskytnuté lhůtě dvou týdnů nevyjádřila, takže práva osoby zúčastněné na řízení jí nenáleží.

IV.A. Právo na informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím a jeho střet s právem na ochranu osobnosti

35. V nyní řešeném případě není pochyb, že právní úprava žalobci umožňuje požadovat od soudu poskytnutí rozsudku. Zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví povinnost státních orgánů poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti (§ 2 odst. 1). Tyto informace jsou poskytovány na žádost (§ 4 odst. 1) a zahrnují rovněž rozsudky soudů [viz § 11 odst. 4 písm. b), podle něhož povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků].
36. Při poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím se často, stejně jako v tomto případě, střetává právo na informace s právem na ochranu osobnosti. Právo na informace je zakotveno v čl. 17 Listiny, podle jehož odst. 1 jsou zaručeny svoboda projevu a právo na informace, ale podle odst. 4 lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná mj. pro ochranu práv a svobod druhých.
37. Toto právo zakotvuje i Úmluva, podle jejíhož čl. 10 odst. 1 zahrnuje právo na svobodu projevu i svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Podle odst. 2 může výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu mj. ochrany pověsti nebo práv jiných.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

38. Na druhé straně ochrana osobnosti je zakotvena v čl. 10 Listiny, který stanoví, že každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno (odst. 1); každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (odst. 2); každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě (odst. 3). Omezení práva na informace obsahuje přímo i zákon o svobodném přístupu k informacím, který v § 8a odst. 1 stanoví: *„Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu.“*
39. Žalobcová žádost míří na poskytnutí rozsudku ve věci dotčené osoby, kterou žalobce označil přímo jejím jménem. Požadovaný rozsudek obsahuje osobní údaje, kterými se podle čl. 4 odst. 1 GDPR *„rozumí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě; identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby“*. Jméno fyzické osoby sice není samo o sobě osobním údajem, ale ve spojení s popisem skutku, jeho právním posouzením v požadovaném rozsudku a s veřejnou známostí dotčené osoby, je její identita jednoznačně identifikovatelná (viz např. rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2018, č. j. 6 As 168/2018–25, kde NSS dospěl k závěru, že jméno a příjmení fyzické osoby ve spojení s příběhem v trestním rozsudku je natolik konkrétní, že jde jednoznačně o osobní údaje identifikující jednotlivé osoby). Žalovanému je nutno přisvědčit v názoru, že případná anonymizace rozsudku by v projednávaném případě nevedla k ochraně práv dotčené osoby, neboť i tak by bylo zřejmé, koho se informace v rozsudku týkají. V případě poskytnutí celého rozsudku by tak došlo k zásahu do osobnostních práv dotčené osoby, neboť by tím žalobce získal i její osobní údaje. Tyto závěry vyplývající z rozsudku NSS však žalobce nezpochybňuje.
40. Jedním z právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů, na které odkazuje § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím, je občanský zákoník, podle jehož § 81 platí, že chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv a každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého (odst. 1); ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy (odst. 2). Kromě toho podle § 86 platí, že nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Podle § 90 tento zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.
41. Dalším předpisem upravujícím v této souvislosti ochranu osobnosti je GDPR, neboť zpřístupnění rozsudku na základě žádosti o poskytnutí informací je zpracováním osobních údajů podle čl. 4 odst. 2. Toto nařízení ve svém čl. 6 odst. 1 stanoví, že zpracování osobních údajů je zákonné, pokud je splněna alespoň jedna z vymezených podmínek. Pro nyní řešenou věc připadá v úvahu splnění dvou z těchto podmínek. První je podmínka stanovená v písm. c), podle něhož je zpracování osobních údajů zákonné, pokud je zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Touto právní povinností je povinnost soudů poskytovat rozsudky podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím – *„povinné subjekty dále neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků“*. Závěr, že na poskytování informací jako zpracování osobních

údajů dopadá právě výjimka podle písm. c), zastává i komentářová literatura (viz Jelínková, J. a Tuháček, M. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. § 8a).

42. Druhou podmínkou umožňující zákonnost zpracování osobních údajů je podmínka stanovená pod písm. f), ze kterého plyne, že zpracování osobních údajů je zákonné, pokud je zpracování nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě. V nyní řešeném případě je tímto oprávněným zájmem žalobcovo právo coby novináře na poskytnutí požadované informace. Závěr, že na poskytování informací jako zpracování osobních údajů dopadá výjimka podle písm. f), lze podpořit např. rozsudkem NSS ze dne 13. 8. 2014, č. j. 1 As 78/2014-41, ve kterém NSS jako výjimku ze zákazu nakládat s osobními údaji bez souhlasu subjektu těchto údajů posoudil § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, jehož znění je velmi podobné výše zmíněnému znění výjimky stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR [podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů může správce zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života].
43. V nyní řešeném případě tak nejsou GDPR ani občanský zákoník bez dalšího překážkou pro poskytnutí informace obsahující osobní údaje, neboť žalobcův případ je možné podřadit pod obě zmíněná ustanovení GDPR, podle kterých je zpracování osobních údajů provedené poskytnutím rozsudku zákonné. Zároveň zmíněné předpisy nestanoví, že žádost o informace je nutné odmítnout, jestliže by poskytnutím požadované informace došlo k zásahu do osobnostních práv, § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím pouze stanoví, že informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu, nikde se však nenachází absolutní zákaz tyto informace poskytnout.
44. Již na tomto místě lze označit rozhodnutí obvodního soudu za nezákonné.
45. Obvodní soud zaprvé ve svém odůvodnění aplikoval právní předpis, který není účinný více než 4 roky. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, byl zrušen ke dni 23. 4. 2019 a nahrazen dodnes účinným zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, který upravuje zpracování osobních údajů společně s GDPR.
46. Zadruhé obvodní soud sice na první pohled odmítl žalobcovu žádost na základě poměření práva na informace a práva na ochranu osobnosti testem proporcionality, ale ve skutečnosti toto odůvodnění mířilo jiným směrem. Obvodní soud ve svém rozhodnutí předesílá, že bude aplikovat test proporcionality, v jehož rámci následně dochází k závěru, že poskytnutím požadovaného rozsudku by „*zcela konkrétně odpověděl na žádost o informaci směřující ke konkrétní fyzické osobě, a to bez doloženího titulu pro získání takové informace žadatelem*“, podle svých slov tedy obvodní soud může kvůli nutnosti chránit osobnost dotčených fyzických osob poskytnout jen takové informace, které nebude možno identifikovat s konkrétní fyzickou osobou. Ochrany osobních údajů a soukromí nelze dosáhnout jiným, šetrnějším způsobem než úplným omezením práva na informace (tento závěr je patrně učiněn v rámci kritéria potřebnosti, aniž by to bylo z odůvodnění na první pohled zřejmé).

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

47. V této části se však obvodní soud mylí, neboť titul pro získání informace žalobci plyne přímo ze zákona o svobodném přístupu k informacím [§ 11 odst. 4 písm. b)] a zákonnost zpracování osobních údajů stanoví GDPR, jak je popsáno výše. Závažnější vadu však představuje závěr obvodního soudu, podle něhož nelze poskytnout žalobci informace, které je možné identifikovat s konkrétní fyzickou osobou (tedy osobní údaje). Tímto závěrem obvodní soud říká, že žádosti o informace nelze nikdy vyhovět, pokud by tím bylo, jakkoliv narušeno právo na ochranu osobnosti, tedy že právo na ochranu osobnosti podle čl. 10 nelze vůbec omezit právem na informace podle čl. 17 – podle obvodního soudu je jakýkoliv zásah učiněný poskytnutím osobního údaje nepřipustný. Tento závěr však zcela popírá rovnocennost práv v Listině i samotnou existenci testu proporcionality, který paradoxně obvodní soud údajně aplikoval. Test proporcionality totiž odpovídá na to, v jaké intenzitě může jedno základní právo omezit druhé, pokud sleduje legitimní cíl. Obvodní soud však použil test proporcionality jako fasádu, aby dospěl k závěru, že právo na ochranu osobnosti je absolutizované a nemůže být omezeno právem na informace.
48. Tato dvě soupeřící práva jsou však samozřejmě rovnocenná a žádné z nich nelze absolutizovat, jak vyjadřuje i ÚS ve své judikatuře, viz náleze ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16: „[p]rávo na informace ve veřejném zájmu není absolutní; pokud jeho výkon zasahuje do práva na ochranu soukromého života, chráněného článkem 10 Listiny a článkem 8 Úmluvy, je nutno v každém jednotlivém případě všechna tato práva poměřovat, a zajistit mezi nimi spravedlivou rovnováhu, neboť jde o práva rovnocenná. Takovou povinnost mají i všechny subjekty aplikující relevantní právní úpravu, obsaženou v zákoně o svobodném přístupu k informacím, tj. osoby poskytující informaci, správní orgány a soudy v systému správního soudnictví.“
49. Pokud žalobce zná jménem osobu, jíž se požadovaný rozsudek týká, zakládá tato skutečnost pouze zásah do práva na ochranu osobnosti (poskytnutím osobních údajů dotčené osoby žalobci), nikoliv nepřipustnost zásahu, jak nepřímě tvrdí obvodní soud. Připustnost tohoto zásahu a jeho míru určí právě až test proporcionality. Pokud tedy obvodní soud hierarchizoval práva v Listině a postavil právo na ochranu osobnosti podle čl. 10 nad právo na informace podle čl. 17, vůbec se nemusel testem proporcionality zabývat, protože pokud by tato práva nebyla rovnocenná, nemohla by být v kolizi, kterou by bylo třeba řešit testem proporcionality.
50. V podobném duchu se nese i komentář k zákonu o svobodném přístupu k informacím. Pokud žadatel zná osobu, jíž se požadované rozhodnutí týká, „lze teoreticky veškeré požadované informace považovat za osobní údaje, neboť se vztahují ke konkrétnímu subjektu. S ohledem na tuto skutečnost pak může potenciálně dojít až k odmítnutí celé žádosti o informace, jelikož poskytnutím jakéhokoli údaje (...) by došlo k zásahu do ochrany osobních údajů. Podle názoru autorů komentáře nicméně – navzdory velmi širokému zákonnému vymezení osobních údajů – nelze takto paušální závěr učinit [takto však učinil obvodní soud – pozn. městského soudu] a v praxi tedy bude vždy na místě zkoumat konkrétní okolnosti případu a případně s využitím testu veřejného zájmu (proporcionality) posoudit, zda je na místě odmítnutí celé žádosti, nebo naopak poskytnutí informace žadateli (a to zřejmě včetně osobních údajů dotčené osoby, které žadatel zná a uvádí je ve své žádosti).“ Viz Furek, A., Rothanzl, L., Jírovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 401.
51. Obvodní soud tedy posoudil žalobcovu žádost, jako kdyby ústavní pořádek nebo § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím a předpisy upravující ochranu osobnostních práv obsahovaly ustanovení, podle něhož nelze vyhovět žádosti o poskytnutí informací,

pokud by tím došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Tato absolutizace práva na ochranu osobnosti však z právní úpravy neplyne.

52. Takže ačkoliv podle zákonné úpravy je obecně možné žadateli o informace poskytnout i osobní údaje fyzické osoby a zasáhnout do jejích osobnostních práv, je stále nutné brát v potaz základní právo na ochranu osobnosti a případně jím omezit základní právo na informace. Při tomto omezení je důležité dbát § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím, podle kterého všechna omezení práva na informace provede povinný subjekt tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon. Toto pravidlo selekce a minimalizace rozvíjí i ÚS v nálezu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10, kde konstatoval: „*Obsahem § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím je tak pravidlo selekce; to odpovídá požadavku, aby oprávněné omezení přístupu k informacím bylo vždy uplatněno jen v nejmenším nutném rozsahu.*“ Požadavek minimalizace zásahů do základních práv by bylo možné i bez § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím odvodit z čl. 4 odst. 4 Listiny (viz např. náleze ze dne 16. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 353/04).
53. Požadavek přiměřenosti zásahu do práv, resp. poměření kolidujících práv zakotvuje i již zmiňovaný § 90 občanského zákoníku [*zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného (...) nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka*] nebo i již zmiňovaný čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR [*„zpracování je zákonné, pouze pokud (...) je zpracování nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů“*]. Je tedy povinností orgánů poskytujících informace uplatňovat omezení práva na informace jen v nezbytně nutném rozsahu v souladu s požadavkem selekce a minimalizace zásahu do práv. Na druhou stranu takové zacházení vyžaduje i právo na ochranu osobnosti.
54. Dále je nutné při ochraně osobnostních práv zohlednit i to, že žalobce žádá o rozsudek, který byl veřejně vyhlášen podle čl. 96 odst. 2 Ústavy, a že kauza byla silně mediálně pokryta. Je tedy nezbytné zabývat se otázkou, jaký vliv má již učiněné zveřejnění množství informací obsažených v rozsudku na právo na ochranu osobnosti dotčené osoby v tomto řízení.
55. V již zmíněném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/10 Ústavní soud poznamenal, že písemný rozsudek je v podstatě písemným vyhotovením toho, co již veřejně vyhlášeno bylo, a že není pochyb o tom, že smysl ústavní podmínky veřejného vyhlášení rozsudku bez výjimky a smysl poskytnutí i nepravomocného rozsudku je obdobný; tj. umožnit účast veřejnosti jako záruky veřejné kontroly justice. Tento názor však koriguje rozsudek NSS ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2 As 21/2011–166, podle něhož případné zveřejnění informací ve veřejném soudním řízení neznamená, že již nadále tyto informace vůbec nemohou požívat ochrany jako osobní údaje, a může s nimi, proto být libovolně nakládáno. Je třeba vždy bedlivě odlišovat, o jaké údaje se jedná a ke komu se vztahují. Podle NSS je účelem veřejného vyhlášení rozsudku transparentnost justice a preventivní působení práva, nelze z toho fakticky dovozovat, že by tyto rozsudky měly sloužit současně i třeba jako prostředky ke skandalizaci či dehonestaci dotčených osob.
56. Podle judikatury NSS nevede zveřejnění informací médií ke konzumaci zájmu na ochraně osobních údajů dotčené osoby. Naopak je podle NSS tím spíše třeba chránit dotčené osoby a nepřispívat k zásahu do jejich soukromí i nadále (rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2018, č. j. 6 As 168/2018–25). NSS v tomto rozsudku dále uvedl, že je třeba odmítnout argument, „*podle*

kterého jestliže již bylo zasaženo do soukromí určité osoby, pak je možné zasahovat do její sféry znovu a znovu opakovaným zveřejňováním jejích osobních údajů za doprovodu dalších informací (celý obsah trestního rozsudku)“. Ke stejným závěrům dospěl i Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 5. 2022, č. j. 6 A 1/2020–74, v němž uvedl, že zveřejnění osobních údajů nevede k tomu, že by tyto údaje ztratily statut osobního údaje, s nímž musí povinné subjekty podle zákona o svobodném přístupu k informacím zacházet, jak jim ukládá zákon. Povinný subjekt musí i po zveřejnění osobních údajů při poskytování informací chránit osobní údaje a této povinnosti se nemůže zprostit odkazem na to, že tyto údaje byly zveřejněny někým jiným.

57. Ačkoliv z ničeho nevyplývá, že by žalobcova žádost mířila k dehonestaci nebo skandalizaci dotčené osoby, stále je nutné i po zveřejnění údajů dbát její ochrany. Nelze tedy souhlasit s návrhem žalobce, že by na jedné straně testu proporcionality chránící osobnostní práva dotčené osoby měly být zohledněny pouze ty informace z požadovaného rozsudku, které dosud nebyly zveřejněny (ať už mediálně – jak zamýšlel žalobce – či veřejným vyhlášením rozsudku). Tímto postupem by soud vyňal z ústavně zaručené ochrany informace, které této ochrany nadále požívat mají, ač byly zveřejněny. Není tedy možné bez dalšího upřednostnit žalobcovo právo na informace, protože i navzdory zveřejnění informací obsažených v rozsudku musí být osobnostní práva dotčené osoby stále chráněna.
58. Městský soud tak na tomto místě dochází k závěru, že v projednávaném případě není možné vyřešit střet práva na informace s právem na ochranu osobnosti pomocí subsumpce pod explicitní právní úpravu nebo odkazem na judikaturu, neboť ta v oblasti poskytování rozsudků trestních soudů dle informačního zákona zatím chybí a tento rozsudek je do jisté míry průlomový. Je tedy naopak nutné poměřit dotčená práva mezi sebou pomocí testu proporcionality s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem případu.

IV.B. Otevřená justice

59. Při řešení střetu práv je primárním cílem nastolit co nejideálnější rovnováhu soupeřících práv, tedy nastolit stav, v němž se obě práva prosadí v co nejvyšší možné míře. V právě řešeném případě to znamená, že novinářem zprostředkované právo veřejnosti znát důvody rozhodnutí soudu v trestní věci dotýkající se otázky veřejného zájmu se může proti právu na ochranu osobnosti dotčené osoby prosadit jen v té míře, ve které do tohoto práva dotčené osoby nezasahuje nepřiměřeně. Naopak je třeba dbát i toho, zda se právo na informace neomezuje právem na ochranu osobnosti až ve zbytečně vysoké míře, která není nezbytná (podrobněji k žalobcovu postavení novináře a skutku dotčené osoby coby otázce veřejného zájmu viz níže část IV.C.).
60. Zveřejňování soudních rozhodnutí je obecně v souladu s principy otevřené justice, která se na rozdíl od justice kabinetní nezdráhá zpřístupňovat svá rozhodnutí veřejnosti. Jestliže má veřejnost přístup k rozhodnutím soudů, zvyšuje se tím transparentnost justice a usnadňuje veřejná kontrola soudní moci, a naopak se tím omezují nežádoucí prvky kabinetní justice, která se jakožto byrokratický aparát skrývá před kontrolou své činnosti zvenčí. I soudy samy musí dbát o svou důvěryhodnost, jednou z možností, jak toho docílit, je právě otevřenost a komunikace. Přednost otevřené justici dává pochopitelně i Ústavní soud, zmínit lze např. již citovaný náleze ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10: „*legitimním cílem veřejné diskuse je veřejná kontrolovatelnost konání spravedlnosti, souzení za bílého dne, nikoli v temnu neveřejného soudního řízení. Naopak souzení nedostatečně veřejné je způsobilé snížit autoritu*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

soudní moci, neboť může generovat podezření veřejnosti, že je co skrývat (ve smyslu konání nespravedlnosti). Bez důvěry není řádný výkon veřejné moci v demokratickém státě možný. Prvek důvěry je tak i funkční podmínkou výkonu demokratické veřejné moci, a proto je třeba důvěru v akty veřejné moci chránit; důvěra v soudní rozhodování patří mezi základní mimoprávní atributy právního státu.“

61. Otevřenost justice je v první řadě zajištěna veřejností soudního jednání a veřejným vyhlášením rozsudku. Touto veřejností se zajišťuje i nestrannost soudů a jejich nezávislost. Přímou účastí na veřejném jednání či vyhlášení rozsudku se rovněž naplňuje právo na informace o rozhodovací činnosti soudů. Nicméně i judikatura ÚS dochází k tomu, že otevřenost justice nelze omezovat pouze na přímou účast v době jednání soudu a vyhlášení rozsudku (nález ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. II. ÚS 2672/07). Ohledně této přímé účasti ÚS konstatoval: „*Tato forma je nepochybně původní a základní, avšak stejně jako jiné oblasti života a nauky i právní řád prošel vývojem, který nutně musel reflektovat nové možnosti mezilidských vztahů, vytvářených zejména rozvíjejícími se službami a technickým pokrokem. Ten reprezentuje především nástup vlivu a významu masových sdělovacích prostředků, resp. technických prostředků, které tato média při své činnosti využívají.*“
62. Kromě veřejnosti soudního jednání je tedy žádoucí rovněž zveřejňování soudních rozhodnutí. Tímto zveřejňováním se realizuje právo na informace, což umožňuje kontrolovat soudní moc, šířit povědomost o rozhodování soudů a posilovat princip otevřenosti justice (rozsudek NSS ze dne 16. 8. 2017, č. j. 4 As 46/2016-94). Nicméně i v tomto rozsudku měl NSS na paměti, že publikace soudních rozhodnutí se může střetnout s protichůdným právem účastníků řízení: „*Cílem této aktivity rozhodně není publikace podrobností o životní situaci účastníků řízení a už vůbec ne podrobností takové povahy, aby mohly mít pro účastníky řízení difamujícími účinky. Pokud snad v některých případech dojde v důsledku tohoto postupu výše naznačenou aktivitou třetích osob k zásahu do ústavně zaručeného práva účastníků řízení na jejich soukromí (viz čl. 7 odst. 1, a čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny), nemůže to být samo o sobě důvodem k popření zájmu na transparentnosti a veřejné kontrole výkonu soudnictví. Zásah do ústavně zaručených práv (tedy i do práva na ochranu soukromí, respektive soukromého života) lze (v nezbytném rozsahu) odůvodnit účelem ochrany základních práv jiných osob, anebo ochranou veřejného zájmu, který je v podobě principu či hodnoty obsažen v ústavním pořádku.*“
63. Městský soud tak považuje za ideální stav, kdy se soudní rozhodnutí zveřejňují v co nejširší možné míře ovšem s důsledným přihlédnutím k oprávněným zájmům dotčených osob. Širokým zveřejňováním soudních rozhodnutí je umožněna nejen kontrola činnosti soudní moci, ale i veřejná diskuse o otázkách veřejného zájmu. Důležitou úlohu v této diskusi hrají zejména novináři, kteří o rozhodovací činnosti soudů informují, právě oni by proto měli mít co nejširší přístup k soudním rozhodnutím.
64. Nicméně je nutné uvědomit si rozdíl mezi získáním informací o rozhodovací činnosti soudu na jedné straně přímo při ústním jednání a na druhé straně až následně, zprostředkovaně při poskytnutí písemně zachycených důvodů rozhodnutí v písemném rozsudku. Zejména v trestním řízení jsou významné zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti, které však způsobují, že obsah sdělení učiněný při ústním jednání u soudu může vyznít výrazně odlišně, než následně vyzní zachycený v písemném odůvodnění rozhodnutí. Písemný nosič totiž není schopen čtenáři zprostředkovat skutečnosti důležité pro komplexní porozumění obsahu sděleného, jako je neverbální komunikace, celkové vyznění nebo kontext s dalšími přednesy účastníků. I z těchto skutečností si utváří soudce úsudek ať už jde o výslechy

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

svědků, znalců, provádění jiných důkazů, vyjádření právních zástupců, nebo samotných účastníků řízení. Výpověď obžalovaného nebo svědka naživo při hlavním líčení může vyznít velmi odlišně od jejího písemného zachycení v písemném odůvodnění. Tyto písemně nezachytitelné aspekty může vnímat veřejnost, která se přímo účastní veřejného soudního jednání, ta pak vnímá projednávání věci před soudem nezkresleně, tedy tak, jaké skutečně bylo. Zveřejnění písemného rozhodnutí tak s sebou nese i riziko následného nežádoucího informačního zkreslení, které může vést k neblahým důsledkům zejména u mediálně široce pokrytých kauz.

65. Veřejnost by obecně měla mít právo znát zejména právní důvody, které soud vedly k určitému rozhodnutí, ale při poskytování těchto informací je nutné dbát ochrany dotčených osob. Do práv těchto osob nesmí být poskytnutím soudního rozhodnutí nepřiměřeně zasazeno. V trestních věcech je navíc třeba dbát, aby osoby obžalované nebyly po zveřejnění soudního rozhodnutí jakkoli dodatečně kriminalizovány nebo dehonestovány, zvláště pokud je soud zprostil obžaloby. Obzvláště citlivě je třeba zvážit poskytnutí té části textu rozsudku, které se vztahuje k obětem trestního činu.

IV.C. Test proporcionality – kritérium legitimacy a vhodnosti

66. K testu proporcionality přistoupil ve svých rozhodnutích obvodní soud i žalovaný. Jak bylo vysvětleno již výše, městský soud považuje test proporcionality provedený obvodním soudem za vadný, zároveň se městský soud neztotožňuje ani s testem, který provedl žalovaný.
67. Test proporcionality se skládá ze tří kroků – posouzení kritéria vhodnosti, potřebnosti a přiměřenosti, ale lze ho považovat i za test čtyř krokový, vezme-li se v úvahu i kritérium legitimacy, které je nezbytným předpokladem kritéria vhodnosti. Kritérium legitimacy zkoumá, zda opatření omezující základní práva sleduje ústavně aprobovaný cíl.
68. Test vhodnosti jako první krok testu proporcionality spočívá v „posouzení způsobilosti naplnění účelu (nebo také vhodnosti), přičemž je zjišťováno, zda je konkrétní opatření vůbec schopno dosáhnout zamýšleného cíle, jímž je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku“ (nález ze dne 6. 12. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 32/15).
69. Žalovaný při svém posouzení žalobcovy žádosti přijal premisu, že žalobce sleduje poskytnutím rozsudku pouze soukromý zájem, a jelikož podle judikatury ÚS neslouží právo na informace k uspokojení ryze soukromých zájmů (usnesení ze dne 18. 12. 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02), dospěl k závěru, že žalobcova žádost o poskytnutí informací neprošla testem vhodnosti. Městskému soudu není z rozhodnutí žalovaného předně úplně zřejmé, jaké dvě konkrétní hodnoty žalovaný postavil proti sobě do testu proporcionality a jakou konkrétní otázku si položil při kritériu vhodnosti. Žalovaný pravděpodobně dospěl k závěru, že jelikož žalobce nesleduje výkonem práva na informace legitimní cíl, nesmí výkonem tohoto práva omezit právo na ochranu osobnosti dotčené osoby.
70. Městský soud nesouhlasí s premisami žalovaného, že žalobce sleduje žádostí o informace jen soukromý zájem, což je ústavně nelegitimní cíl, a že žalobcova žádost o poskytnutí rozsudku směřuje výlučně k soukromí dotčené osoby. Již jen z nesprávnosti tohoto základního předpokladu plyne nesprávnost celého právního posouzení žalovaného. Žalobce svou žádostí nesleduje pouze soukromý zájem a nemíří jen k soukromí dotčené osoby, ale právě naopak se snaží získat informace, které mohou sloužit k debatě o věcech veřejného zájmu,

jehož předmětem je právě skutek, jímž měla dotčená osoba spáchat trestný čin. V tomto ohledu je nutné zohlednit judikaturu ESLP i ÚS.

71. Judikatura ESLP úzce svazuje pozitivní závazek státu v oblasti práva na informace s výkonem svobody projevu, ke kterému mají dané informace sloužit. ESLP nevnímá právo na informace jako samostatně stojící, ale váže ho na následný projev a zároveň zdůrazňuje roli novinářů diskutujících o otázkách veřejného zájmu. V rozsudku velkého senátu ESLP ze dne 8. 11. 2016 ve věci *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, č. stížnosti 18030/11, navázal ESLP právo na poskytnutí informací na následný výkon svobody projevu, tedy že nezbytnou podmínkou vyžádání informace je možnost jejího následného šíření. Dále má ESLP za to, že povaha požadované informace musí souviset s diskusí o věcech veřejného zájmu, v čemž ESLP vyzdvihl roli novinářů jakožto „hlídacích psů demokracie“ a vyslovil názor, že při žádosti o informace se má posuzovat též toto postavení žadatele o informace.
72. Důležitost novinářské činnosti zdůraznil i ÚS v již citovaném nálezu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10 (na který žalovaný ve svém rozhodnutí sám odkazoval v jiné souvislosti): „Nelze nevidět, že právo na informace jako sběr informací je zásadním přípravným krokem (mj.) v první řadě v novinářské činnosti a je inherentní, chráněnou částí svobody tisku. Fungování tisku zahrnuje vytváření fóra pro veřejnou diskusi. (...) Účel dané činnosti, tj. sbírat informace, lze tudíž považovat za jeden ze zásadních prvků informované společnosti. Důležitou roli hraje občanská společnost v diskusi o veřejných otázkách.“ Podle ÚS se právě rozsudek jako požadovaná informace může těchto veřejných otázek týkat: „Je nepochybné, že nepravomocný rozsudek může řešit záležitosti veřejného zájmu; žadatelé o informace totiž jsou či alespoň mohou být zainteresováni na legitimním sběru informací o těchto záležitostech. Jejich cílem může být takové informace sdělit veřejnosti, a tím přispět k veřejné diskusi, jež je v demokratickém právním státě nejen legitimní, nýbrž i nezbytná.“
73. Judikatura ESLP i ÚS tak vyzdvihuje právo na informace, je-li spojeno s následnou diskusí o věcech veřejného zájmu provedenou např. novináři, jímž je právě žalobce. Toto své postavení žalobce ve správním řízení deklaroval – v podpisu v žádosti o poskytnutí rozsudku pod své jméno uvedl „redaktor X“ a v odvolání proti rozhodnutí obvodního soudu tvrdil, že je „zástupce média, které se zabývá mj. soudními rozhodnutími s důrazem na právní argumentaci. Tedy jako tzv. hlídací pes ve smyslu aktuálních rozhodnutí NSS a nálezů ÚS“. Žalobcovo povolání dokonce ve svém rozhodnutí zmiňuje sám žalovaný. Výsadní postavení novináře při žádosti o poskytnutí informace plyne dostatečně i z výše uvedené judikatury bez ohledu na tiskový zákon.
74. Kromě osoby žalobce má pro právo na poskytnutí informací význam i osoba dotčená, tedy zda i její postavení nebo její jednání souvisí s otázkami veřejného zájmu. Žalovaný v rozhodnutí tvrdí, že ze správního spisu nevyplývá, že by byla dotčená osoba aktivní ve veřejném životě, přecež dospívá k závěru, že žalobcova žádost o rozsudek míří výlučně do jejího soukromí. Tento závěr je správný jen částečně, neboť dotčená osoba sice není veřejně aktivní, je však veřejně známá. Při odlišování osob veřejně činných (např. politici) a osob veřejně známých (celebrity, pachatelé nebo oběti známých trestných činů), by dotčená osoba spadala do té druhé kategorie. Dotčená osoba se stala veřejně známou osobou poté, co bylo proti ní zahájeno trestní stíhání v souvislosti s jejími výroky ohledně ruské agrese učiněnými v rámci výuky na základní škole. Dotčená osoba se tak stala veřejně známou, ač nemusela být veřejně aktivní. Sám žalobce v odvolání proti rozhodnutí obvodního soudu uvádí, že jméno dotčené osoby je veřejně známé. Žalovaný tak měl známost dotčené osoby buď zohlednit, nebo se alespoň s tímto žalobcovým tvrzením vypořádat.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

75. Podle § 20 odst. 4 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím se při postupu podle tohoto zákona použijí ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2020, č. j. 5 As 162/2018–51, který se sice týkal práva na informace o životním prostředí, ale uvedené závěry jsou přenositelné i na nyní projednávanou věc. NSS v tomto rozsudku uvedl, že existenci veřejného zájmu musí správní orgán sám zkoumat, i kdyby žalobce tuto existenci netvrdil: „Není pochyb o tom, že tím, kdo závazně posuzuje existenci veřejného zájmu, je správní orgán (povinný subjekt, tj. v projednávané věci žalovaný). Tato jeho povinnost plyne již z povahy rozhodování (srov. např. znění výše citovaných právních norem, ale též např. § 2 odst. 4 správního řádu – *„dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem“*). Tedy i v případě, že žadatel v žádosti netvrdí konkrétní důvody existence veřejného zájmu na poskytnutí dané informace (a nic takového ani tvrdit nemusí), je přesto povinností správního orgánu existenci tohoto veřejného zájmu posoudit, přičemž vychází zejména z obsahu žádosti, skutečností obecně známých, popř. známých z úřední činnosti apod. Není-li však v té které věci patrný veřejný zájem na poskytnutí daných informací, pak je jeho povinností žadatele vyzvat ke konkretizaci tohoto veřejného zájmu (srov. např. § 3, § 4 odst. 2, 4 správního řádu).“ V právě řešeném případě žalobce nejen tvrdil, že je dotčená osoba veřejně známá, ale tato skutečnost vyplývá i z úřední činnosti obvodního soudu a městský soud nepochybuje, že vyplývá i z obecně známých skutečností. Dotčená osoba se kvůli skutku, za nějž je trestně stíhána, stala veřejně známou osobou, což nemohlo zůstat skryto ani žalovanému.
76. Kromě žalobcova postavení novináře a skutečnosti, že dotčená osoba je veřejně známá je rovněž důležitý aspekt jednání dotčené osoby a jeho souvislost s diskusí o věcech veřejného zájmu. Podle rozsudku ESLP ze dne 24. 6. 2004 ve věci *Von Hannover proti Německu*, č. stížnosti 59320/00, je rozhodujícím faktorem při vyvažování ochrany soukromého života proti svobodě projevu právě skutečnost, jak informace publikované v tisku přispívají k diskusi o věcech veřejného zájmu. Rovněž v rozsudku ze dne 21. 1. 1999, *Fressoz a Roire proti Francii*, stížnost č. 29183/95, ESLP vyzdvihl kritérium, zda se požadované informace týkají otázek veřejného zájmu a zda přispívají k veřejné diskusi. Jinými slovy informace, kterou se novinář snaží získat, musí být následně způsobilá stát se předmětem veřejné diskuse. Tuto podmínku by tak nesplňovala žádost novináře, který by např. žádal o poskytnutí rozsudku, v němž se řeší záležitosti čistě soukromého charakteru, byť veřejně známé osoby.
77. V nynějším případě je podstatné, že dotčená osoba pronesla své výroky poměrně záhy po vypuknutí války mezi Ruskem a Ukrajinou. Posouzení trestněprávních dopadů takového jednání je proto i nyní v době stále probíhající války navýsost aktuální otázkou veřejného zájmu. Zároveň je nutné připomenout, že dotčená osoba se svých výroků dopustila jako učitelka na základní škole přímo při výuce. Právem na svobodu projevu učitelů se zabýval ve své judikatuře i ESLP, podle něhož ze znění čl. 10 Úmluvy, který upravuje svobodu projevu, nevyplývají jen práva, ale rovněž povinnosti spojené s odpovědností. Tyto povinnosti a odpovědnost jsou zvláště silné v případě některých povolání, jako jsou např. právě učitelé (rozsudek ESLP ze dne 29. 9. 2022 ve věci *Godenau proti Německu*, č. stížnosti 80450/17, nebo rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 28. 10. 1999 ve věci *Vogt proti Německu*, č. stížnosti 17851/91). V kontextu německého vzdělávacího systému ESLP uvedl, že učitelé hrají důležitou roli při vzdělávání žáků i v oblasti demokracie a ústavních hodnot společnosti. Na učitele je tedy kladena povinnost loajality vůči ústavním hodnotám, což ESLP vnímá jako jednu ze složek konceptu bránící se demokracie (rozsudek ESLP ze dne 29. 9. 2022 ve věci *Godenau proti Německu*, č. stížnosti 80450/17). Nelze tak učinit závěr, že by se měl požadovaný rozsudek týkat jen soukromí dotčené osoby, pokud o něj žalobce žádá

jako novinář referující o dění v justici. Lze shledat legitimní zájem veřejnosti na tom, aby se tyto informace mohly stát součástí veřejné diskuse.

78. Lze tak shrnout, že žalobcova žádost o poskytnutí rozsudku nesměruje výlučně k soukromí dotčené osoby, jak se domnívá žalovaný, ale k otázkám veřejného zájmu, které se týkají potenciálně trestněprávně relevantních výroků dotčené osoby v souvislosti s probíhajícím válečným konfliktem. Na žalobce je nutné v této věci nahlížet jako na novináře zastupujícího veřejný zájem, ne jako na soukromou osobu, která o informaci žádá jen pro uspokojení nahodilé soukromé zvědavosti. Z ničeho neplyne, že by žalobcova žádost sledovala hon za senzací nebo dehonestaci dotčené osoby. Městský soud proto považuje provedení testu proporcionality, a tím i právní posouzení žalovaného, za nesprávné.
79. Žalovaný při svém testu proporcionality navíc sice tvrdí, že žalobcova žádost o informace neobstála v kritériu vhodnosti, ale při bližším prozkoumání odůvodnění žalovaného se spíše zdá, že žalovaný odmítl žalobcovu žádost již na základě kritéria legitimacy, které má předcházet kritériu vhodnosti. Žalovaný totiž dochází k závěru, že žalobcova žádost nesleduje ústavně legitimní cíl, jelikož sleduje pouze soukromý zájem, který není chráněn ústavním pořádkem (což je chybná premisa, jak vysvětleno výše). Žalobcovo právo sledující ústavně nelegitimní cíl tak nemůže podle žalovaného omezit ústavně legitimní právo na ochranu osobnosti dotčené osoby. Pokud však žalovaný dospěl k závěru, že proti sobě stojí na jedné straně právo sledující ústavně nelegitimní cíl a na druhé straně právo sledující cíl ústavně legitimní, nemusel se ani pouštět do samotného kritéria vhodnosti, protože tato práva nemohou být v kolizi na ústavní úrovni, kterou by bylo třeba řešit běžnými třemi kroky testu proporcionality.
80. Městský soud naopak vidí ústavně legitimní hodnoty jak na straně žalobce, tak na straně dotčené osoby. Městský soud tedy do testu proporcionality na jednu stranu postaví žalobcovo právo novináře na informace týkající se otázky veřejného zájmu, z jakých důvodů byla dotčená osoba zproštěna obžaloby. Toto právo je omezeno opatřením v podobě úplného neposkytnutí rozsudku (jak učinil obvodní soud a následně potvrdil žalovaný), které sleduje (na druhé straně testu proporcionality) cíl v podobě prosazení práva na ochranu soukromí dotčené osoby spočívající v nezveřejnění osobních údajů obsažených v rozsudku.
81. Postup obvodního soudu a žalovaného podle městského soudu projde testem vhodnosti, protože úplné neposkytnutí písemného rozsudku je opatřením způsobilým dosáhnout ústavně aprobovaného cíle, kterým je zachování práva na ochranu soukromí dotčené osoby.

IV.D. Test proporcionality – kritérium potřeby

82. Kritérium potřeby jako druhý krok testu proporcionality zkoumá, „zda sledovaného cíle (...) nebylo možno ve stejné či podobné míře dosáhnout jiným způsobem, který by zároveň ústavní právo stěžovatele omezoval v menší míře“ (nález ze dne 11. 8. 2015, sp. zn. I. ÚS 668/15).
83. Úplné neposkytnutí rozsudku by tak bylo přijatelné pouze tehdy, pokud by neexistovalo jiné opatření, které by bylo schopné ve stejné nebo podobné míře chránit právo na ochranu osobnosti dotčené osoby, ale zároveň by bylo šetrnější k žalobcovu právu na informace. Podle názoru městského soudu úplné neposkytnutí rozsudku učiněné obvodním soudem a potvrzené ministerstvem v tomto kritériu neobstojí. Pro posouzení kritéria potřeby je nezbytné následně zvážit, v jaké míře měl být žalobci rozsudek poskytnut.

84. Jelikož veřejný zájem zaměřený na jednání dotčené osoby a zároveň i žalobcova žádost o poskytnutí rozsudku míří zejména na právní důvody rozsudku, tedy proč obvodní soud neposoudil jednání dotčené osoby jako trestný čin (což sám žalobce zmiňuje – viz jeho slova v žalobě: „*fu] každého rozhodnutí lze při tom extrahovat právní důvody a ty poskytnout*“), lze v této věci žalobci poskytnout rozsudek v rozsahu právního posouzení a vyloučit část rozsudku týkající se dokazování a jiných aspektů, které nemají vliv na právní posouzení výroků dotčené osoby, nemíří tedy k dosažení legitimního cíle, jímž je právo veřejnosti znát zejména právní důvody rozhodnutí. Poskytnutím takto omezeného znění rozsudku veřejná moc omezí žalobcovo právo na informace v menší míře oproti úplnému neposkytnutí rozsudku, ale zároveň nijak významně nesníží míru naplnění kolidujícího sledovaného cíle – ochrany soukromí dotčené osoby. Poskytnutí části rozsudku oproti jeho úplnému neposkytnutí současně s sebou nenese výrazné externality (jako vysoké náklady na anonymizaci nebo zásah do jiných práv), které by částečné poskytnutí vylučovaly jako nevhodně zvolenou alternativu.
85. Městský soud je názoru, že účast veřejnosti na hlavním líčení a při vyhlášení rozsudku dostatečně zajistila kontrolu rozhodovací činnosti soudu, co se týče provádění důkazů (v hlavním líčení dotčené osoby šlo o její výsledky a provádění listinných důkazů). Právě dokazování zasahovalo do práva na ochranu osobnosti dotčené osoby nejvíce. Ačkoliv dokazování ohledně pravdivosti výroků bylo učiněno při veřejném hlavním líčení (a poté se v menší míře a s menší přesností medializovalo), soud neztrácí ze zřetele jejich stále trvající ústavní ochranu. Hlavním cílem, jehož se má dosáhnout při poskytnutí rozsudku, je znát právní důvody, které obvodní soud vedly k učiněnému verdiktu, čímž je rovněž zprostředkovaně zajištěna veřejná kontrola soudní moci. Znalost podrobného obsahu dokazování nevede k dosažení tohoto cíle, proto poskytnutí té části textu rozsudku, které konstatuje obsah důkazních prostředků, není „*potřebné*“, jestliže zároveň zasahuje do práv dotčené osoby. Navíc je nutné zohlednit i to, že písemně zachycené dokazování (zejm. výsledky obžalované) může vyznít výrazně odlišně, než tomu bylo při ústním veřejném hlavním líčení. Jak soud obecně vysvětlil výše, písemný rozsudek není schopen zachytit neverbální a jiné písemně nepřenositelné aspekty komunikace, což může vést k informačnímu zkreslení a snazšímu vytrhávání z kontextu, jak dotčená osoba při výuce mínila své výroky, jak je před soudem obhajovala, jak se k výrokům postavila odborná vyjádření atd. Toto informační zkreslení by mohlo ovlivnit vnímání této části informace veřejností a neposkytovalo by tak pravdivý obraz procesu dokazování.
86. Na druhou stranu je nutné zohlednit i právo veřejnosti znát právní důvody, proč výroky dotčené osoby nejsou trestným činem, čímž je zprostředkována i následná kontrola soudní moci ohledně právního posouzení onoho jednání. Skutek dotčené osoby je veřejně známou skutečností a pro otázky veřejné diskuze má význam jeho právní posouzení, které na rozdíl od popisu provedeného v dokazování zasahuje do soukromí dotčené osoby v mnohem menší míře. Znovu zveřejněné související dokazování ohledně pronesených výroků má navíc pro veřejnost nižší význam než to, jaké úvahy vedly obvodní soud k učiněnému verdiktu, tedy proč obvodní soud nepovažuje výroky dotčené osoby za trestný čin.
87. Veřejnost má právo znát obsah výroků, z nichž dovozuje státní zástupce spáchání trestného činu, a odůvodnění soudu, který o spáchání trestného činu následně rozhodoval. Veřejný zájem se soustřeďuje na znalost především právních důvodů verdiktu. Další zveřejňování provedeného dokazování (zejm. týkající se hodnocení pronesených výroků ze strany odborných vyjádření) a jiných osobních údajů obsažených v rozsudku by mohlo dotčenou

osobu zbytečně dodatečně kriminalizovat a dehonestovat, naopak zveřejnění právních důvodů, proč její výroky nebyly trestným činem, mohou její osobu v očích veřejnosti naopak rehabilitovat. Zprošťující rozsudek, byť nepravomocný, v určité míře odstraňuje negativní konotace týkající se dotčené osoby a jejího jednání, protože obsahuje důvody, proč soud dospěl k závěru, že v žalobním návrhu označený čin trestným činem není. Úplné neposkytnutí rozsudku tak nebylo nejvhodnějším opatřením, které mohla veřejná moc zvolit protože nedocílilo toho, aby se obě práva prosadila v co nejvyšší míře.

88. Městský soud tak ukládá obvodnímu soudu, aby žalobci poskytl požadovaný rozsudek v anonymizované podobě, ale v níže popsaném, omezeném znění z dále podaných důvodů.
89. Způsob znepřístupnění neposkytnutých údajů ponechává městský soud na úvaze obvodního soudu, podstatné je pouze znepřístupnění těchto údajů, nikoliv způsob, jakým toho bude dosaženo – ať už anonymizací pomocí začernění částí textu, pseudonymizací, či jiným způsobem.
90. Kromě data a místa narození dotčené osoby, jejího bydliště a doručovací adresy je nutno v rozsudku anonymizovat rovněž název školy a třídy, v níž dotčená osoba vyučovala. Ačkoliv oba tyto údaje byly rovněž medializovány, soud je názoru, že není účelné znovu tyto údaje zveřejňovat a zvyšovat tím možnost dalšího spojování školy nebo žáků této třídy s trestní kauzou dotčené osoby.
91. Z rozsudku tak bude poskytnut celý výrok (kromě anonymizovaných osobních údajů dotčené osoby, školy a třídy) a z odůvodnění bude poskytnut text bodu 1, ale následně nebudou poskytnuty body 2 až 8 odůvodnění, jelikož obsahují dokazování zejména výsledkem dotčené osoby nebo odbornými vyjádřeními. Tato část rozsudku je dle názoru městského soudu způsobila zasáhnout osobnostní práva dotčené osoby zejména její důstojnost a dobré jméno a dokazování se rovněž týká osobních a majetkových poměrů dotčené osoby. Soud přihlédl i k možnému zkreslení informační hodnoty celkového obrazu o dokazovaných skutečnostech, jak bylo obecně soudem vysvětleno výše. Poskytnut bude bod 9, který popisuje obsah odborného vyjádření a který je neutrálním hodnocením charakteru konfliktu a mezinárodních smluv, nijak se nevyjadřuje k dotčené osobě. Následně nebudou poskytnuty body 10 až 14, a to ze stejných důvodů jako body 2 až 8.
92. Poté budou poskytnuty body 15 a 16 odůvodnění, které obsahují dokazování vztahující se ke školnímu vzdělávacímu programu školy, na které dotčená osoba vyučovala, a k rámcovému vzdělávacímu programu ministerstva školství (nicméně je nutné anonymizovat název školy, kde dotčená osoba působila), zveřejnění těchto důkazních prostředků nijak nezasahuje do osobní sféry dotčené osoby a neobsahuje její osobní údaje.
93. Následující, 17. bod odůvodnění poskytnut nebude, neboť rekapituluje obsah rozsudku v jiném soudním řízení dotčené osoby, které nemá vliv na posouzení viny za pronesené výroky. Navazující, 18. bod odůvodnění bude poskytnut, neboť se týká dokazování stanoviskem Nejvyššího státního zastupitelství a nijak nezasahuje do osobní sféry dotčené osoby. Bod 19 odůvodnění poskytnut nebude, protože se v něm obvodní soud věnuje otázkám dalšího dokazování a týká se jiných zaměstnanců školy, což nemá vliv na právní posouzení skutku.
94. V následujících bodech se obvodní soud již věnuje právnímu posouzení výroků dotčené osoby. Budou tak poskytnuty body 20 až 35.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

95. Podstatou projednávané věci je posouzení, do jaké míry a jestli vůbec, mají být podle informačního zákona poskytovány novinářům rozsudky prvostupňových soudů, tj. rozhodnutí nepravomocná. Judikatura ESLP, pokud se jedná o novináře nebo srovnatelný subjekt, dlouhodobě významně posiluje jejich právo na získávání informací, při realizaci poslání novináře jakožto „*hlídacího psa demokracie*“. Získávání a zprostředkování informací i o rozhodování soudů je veřejným zájmem a posiluje vnímání justice jako otevřené a transparentní a přispívá tím k veřejné diskusi o rozhodování soudů, jež je v demokratickém právním státě nejen legitimní, nýbrž i nezbytná a důvěra v soudní rozhodování patří mezi základní mimoprávní atributy právního státu. Přístup k prvostupňovým rozhodnutím nabývá na významu s povinností novináře informovat o otázkách veřejného zájmu bezprostředně a v aktuálním čase. I v těchto případech je ale povinností správního orgánu existenci tohoto zájmu posoudit a zvážit, zda se požadované informace týkají skutečně otázek veřejného zájmu a je-li požadovaná informace následně způsobilá stát se předmětem veřejné diskuse. Veřejnost by tedy obecně měla mít právo znát obsah rozhodnutí soudu a zejména právní důvody, které soud vedly k určitému rozhodnutí týkající se oblasti řešení otázek veřejného zájmu, ale i v tomto případě je nutno důsledně dbát na ochraně osobnostních práv, které mohou být zveřejněním rozsudku dotčena. Tyto dva zájmy veřejný zájem na poskytnutí informace a zájem na ochraně osobnostních práv zveřejněním potenciálně dotčených se dostávají do střetu, který lze vyřešit pouze jejich vzájemným poměřením za pomoci testu proporcionality s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem případu.
96. V projednávané věci soud dospěl k závěru, že test proporcionality byl proveden jak obvodním soudem, tak žalovaným nesprávně. Poměření dotčených zájmů vycházelo z nesprávného předpokladu, že žalobce žádá o informaci z pouhého soukromého zájmu a že se nejedná o věc, která by byla předmětem veřejné diskuse, proto byl upřednostněna ochrana osobnostních práv dotčené osoby – učitelky, proti níž které bylo vedeno trestní stíhání.
97. Městský soud při rozhodování v projednávané věci zohlednil skutečnost, že žalobce žádá o rozsudek jako novinář, navíc zástupce média informujícího o dění v justici. Další relevantní skutečností byl fakt, že žádost byla zaměřena nikoliv na soukromí dotčené osoby, ale na otázku veřejností široce diskutovanou a citlivě vnímanou, jímž je téma ruské agrese na Ukrajině. Kauza byla hodně medializovaná již v době zahájení trestního stíhání dotčené osoby, a proto byl legitimní požadavek novináře o zveřejnění alespoň nosných důvodů rozhodnutí soudu, který zprostil obžaloby učitelku, která se podle tvrzení obžaloby měla dopustit popírání, zpochybňování a ospravedlňování válečných zločinů a zločinů proti míru učiněného při výuce na základní škole.
98. Městský soud posoudil text rozsudku podle uvedených východisek a dospěl závěru, že úplné neposkytnutí rozsudku není nezbytným krokem, neboť ochrany osobnostních práv dotčené osoby lze ve stejné míře dosáhnout, i pokud bude žalobci poskytnut požadovaný rozsudek v rozsahu vymezení skutku obžalobou a právního posouzení soudem. Žalobci tak nebude poskytnuta část rozsudku týkající se dokazování, která zasahuje do práva na ochranu osobnosti dotčené osoby. Rozsudek poskytnutý v takto omezeném rozsahu obsahuje právní posouzení skutku dotčené osoby, což je stěžejní část rozsudku potřebná pro naplnění práva novináře na možnost informovat o věcech veřejného zájmu, tedy na jedné straně tak bude uspokojeno žalobcovo právo na informace a na druhé straně zachováno právo dotčené osoby

na ochranu osobnosti. Zveřejnění právních důvodů rozhodnutí soudu, jímž byla dotčená osoba zproštěna obžaloby se tak nejenže nedotkne jejich osobnostních práv, ale přispěje i k určité rehabilitaci jejího obrazu ve veřejnosti.

99. Soud proto výrokem I. zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí prvostupňové jakožto nezákonné a výrokem II. uložil Obvodnímu soudu pro Prahu 6 poskytnout ve výroku stanovenou část požadovaného rozsudku.
100. Výrok o nákladech řízení (III. a IV.) je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a z nákladů zastoupení advokátem. Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Tyto náklady jsou tvořeny odměnou za dva úkony právní služby po 3 100 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby, [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d)], a paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto úkonů (§ 13 odst. 4). Soud žalobci nepřiznal náklady za žádost žalobce o přednostní projednání věci, které soud vyhověl (č. l. 20 až 22), neboť tato žádost nepřinesla do řízení žádné nové skutečnosti, neobsahuje žádný složitý rozbor hmotného ani procesního práva a mohla být učiněna již v žalobě. K této částce je připočtena daň z přidané hodnoty (1 428 Kč), neboť zástupce žalobce doložil, že je plátcem této daně. Celkové náklady řízení tak činí 11 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. března 2024

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.